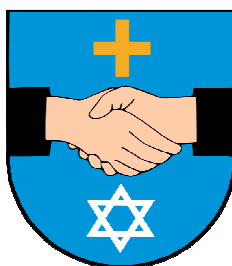

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Kolbuszowa*

**Autor opracowania:
mgr Michał Pyra**

Michał Pyra

Stalowa Wola – 2018

**PRACOWNIA
PROJEKTOWANIA
URBANISTYCZNEGO**

37-450 Stalowa Wola, ul. Narutowicza 2/6A - REGON 361536927 - NIP 8652158642
pracownia: 00-055 Warszawa, ul. Pl. Jana H. Dąbrowskiego 5/3
tel.: 22 299-33-43 e-mail: projektowanieurbanistyczne@wp.pl

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	5
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	5
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	7
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	7
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	7
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	7
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	9
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
5.1. Istniejący stan środowiska	9
5.1.1. Położenie.....	9
5.1.2. Powierzchnia ziemi	9
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	10
5.1.4. Gleby	11
5.1.5. Wody.....	11
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	17
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	18
5.1.8. Krajobraz	23
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	24
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	24
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	25
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	26
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	27
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	28

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	30
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	32
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	33
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	33
9.4. Oddziaływanie na wody	33
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	34
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	35
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	35
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	35
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	36
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	36
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	36
12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	37
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	39

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ilekczo w niniejszym dokumencie jest mowa o *Studium*, rozumie się przez to projekt „VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu zmiany *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, z których należy wymienić między innymi:

- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach,
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska,
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne,
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. o w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

1.2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszym opracowaniu są ustalenia projektu VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa, którego granice określają:

- uchwała nr XXXIV/423/2016 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa,
- uchwała nr LVIII/700/2018 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 31 sierpnia 2018 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXIV/423/2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa.

W wyniku przeprowadzonych analiz aktualności uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa stwierdzono potrzebę aktualizacji *Studium* w zakresie:

- zmiany funkcji poszczególnych obszarów gminy, zgodnie ze złożonymi w tym zakresie wnioskami,
- dopuszczenie lokalizacji lądowiska dla helikopterów, które wzmocni system ratownictwa medycznego i będzie obsługiwało Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kolbuszowie,
- dostosowanie dokumentu do obecnie obowiązujących uwarunkowań formalno-prawnych,
- uwzględnienie występujących zmian w procesach społeczno gospodarczych wpływających na kierunki rozwoju gminy.

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem *Prognozy* jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* określa politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. *Studium* nie jest aktem prawa miejscowego, jednakże jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Przyjęto założenie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia *Studium*.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Studium*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Studium* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza Prognoza spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo znak: WOOŚ.411.1.37.2017.AP.4 z 11 kwietnia 2017 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kolbuszowej (pismo znak: PSNZ.455.2.2017 z dnia 15 marca 2017 r.). Zasięg terytorialny opracowania obejmuje tereny objęte projektem i tereny sąsiednie w obszarze, na którym mogłyby skutkować ustalenia projektowanego dokumentu.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- projekt VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa, M. Pyra, Stalowa Wola, 2017,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja Czupryn Paweł, Kolbuszowa 2014,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów.*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Studium*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia prognozy jest projekt VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13.

Należy podkreślić, iż *Studium* określa politykę przestrzenną gminy, w związku z tym niniejsza *Prognoza* ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Rada Miejska w Kolbuszowej stwierdziła, iż obowiązujące Studium uchwalone w 2000 r. zmieniane później kilkakrotnie nie odpowiada aktualnym kierunkom rozwoju gminy i zachodzi konieczność jego aktualizacji. Celem *Studium* jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Dokument *Studium* jest podstawą koordynacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wszystkich decyzji i przedsięwzięć realizacyjnych samorządu w zakresie gospodarki przestrzennej gminy. W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Projekt VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa, M. Pyra, Stalowa Wola, 2017,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja Czupryn Paweł, Kolbuszowa 2014,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r., Rzeszów, 2002,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 – projekt 2017,
- Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020, Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2013 r.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

Dla wyznaczonych w granicach *Studium* terenów i funkcji ustalono obowiązujące zasady zagospodarowania oraz zalecane standardy kształtowania zabudowy. Zmiany obejmuje teren położony w miejscowości Kolbuszowa pomiędzy ulicami Błonie, Topolowa oraz św. Brata Alberta.

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień Studium możliwych do wykorzystania należą:

- a) analiza struktury wydatków na inwestycje w gminie według źródła ich finansowania na inwestycje komunalne i inwestycje związane z ochroną środowiska,
- b) ocena oddziaływania na środowisko przewidywanych w ustaleniach studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego działań,
- c) analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
 - ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
 - ocenie jakości wód podziemnych,
 - ocena jakości gleb,
 - ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
 - ocenie gospodarki odpadami,

wykonywane raz w roku.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładunku przestrzennego. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),
- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Gmina Kolbuszowa znajduje się w południowo - wschodniej części Polski z dala od granic państwowych (ok. 90 km), a projekt *Studium* nie wprowadza funkcji czy działalności emitującej szkodliwe substancje do gruntu, wód czy atmosfery oraz funkcji zmieniających warunki siedliskowe i gruntowo-wodne na tak dużą skalę. W związku z tym nie prognozuje się dalekosiężnych (sięgających poza granice kraju) transgranicznych oddziaływań na środowisko poszczególnych funkcji.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

5.1.1. Położenie

Kolbuszowa jest to gmina położona w powiecie kolbuszowskim, w województwie podkarpackim, na Płaskowyżu Kolbuszowskim w Kotlinie Sandomierskiej na skraju Puszczy Sandomierskiej. Siedzibą gminy miejsko-wiejskiej jest miasto Kolbuszowa. Przez miasto Kolbuszowa przechodzą droga krajowa nr 9 (Radom – Rzeszów), droga wojewódzka nr 875 (połączenie z Mielcem i Leżajskiem) oraz droga wojewódzka nr 987 (połączenie z Sędziszowem Małopolskim). Przez miasto przechodzi linia kolejowa 71 Tarnobrzeg – Rzeszów. Położona jest w odległości: od Rzeszowa - 30 km, od Mielca - 27 km, od Tarnobrzega - 45 km, od Krakowa - 150 km, od Warszawy - 285 km. Do granicznych miejscowości jest tylko 125 km, do Medyki jak i do Barwinka. Gmina graniczy od południowego wschodu z gminą Głogów Małopolski i Świlcza, od południa z gminą Sędziszów Małopolski, od zachodu z gminą Niwiska, a od północy z gminami Cmolas, Dzikowiec i Raniżów.

Obszar opracowania obejmuje teren położony w miejscowości Kolbuszowa pomiędzy ulicami Błonie, Topolowa oraz św. Brata Alberta.

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną J. Kondrackiego gmina należy do mezoregionu Płaskowyż Kolbuszowski (512.48), należącego do makroregionu Kotliny Sandomierskiej (512.4-5), podprowincja Podkarpacie Północne (512), prowincja Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym (51).

Płaskowyż Kolbuszowski stanowi centralną część wysoczyzny Kotliny Sandomierskiej ograniczoną ze wszystkich stron wyraźnymi krawędziami. Powierzchnia Płaskowyżu wznosi się od 200 do ponad 250m n.p.m. Jest to teren o lekko pagórkowatej, mało urozmaiconej powierzchni. Elementem ożywiającymi monotonię krajobrazu są piaszczyste wydmy,

przeważnie porośnięte lasami. Powierzchnię Płaskowyżu rozcinają doliny, które odśrodkowo odprowadzają wody powierzchniowe do Łęgu, Wisłoki i Wisłoka. W obrębie tego mezoregionu wyróżniono następujące formy morfologiczne: wierzchowinę, doliny, doliny nieckowate, wydmy, zagłębienia bezodpływowe, skarpy.

Wierzchowina – jest to obszar zdenudowany, pochodzenia polodowcowego, łagodnie pofalowany o deniwelacjach dochodzących do 50 m i nachyleniach do 5%, lokalnie 8 - 10%. Najwyżej wyniesiony fragment wysoczyzny stanowi dział wodny między dopływami Wisłoki, Łęgu i Wisłoka.

Doliny - stanowią formy erozyjno - akumulacyjne, głównie płaskodenne o szerokości od 50 do 700m. Charakteryzują się one wyraźnymi zboczami o wysokości względnej od 5 do 10m.

Doliny nieckowate są formami erozyjnymi o łagodnie nachylonych zboczach i niewyraźnych dnach, którymi płyną niewielkie ciekі stałe lub okresowe.

Wysoczyzny lokalnie nadbudowa są przez wydmy, najczęściej tworzące ciągi o długości do 2 km. Wysokości względne wydm dochodzą do 19 m. W sąsiedztwie wydm występują zagłębienia bezodpływowe w obrębie których występują podmokłości stałe lub okresowe.

Formy antropogeniczne na badanym terenie reprezentowane są przez wykopy i nasypy drogowe, rowy melioracyjne oraz zrekultywowane składowisko odpadów.

Oceniając rzeźbę badanego terenu pod kątem przydatności dla zabudowy należy stwierdzić, że nie występują ograniczenia dla budownictwa.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Gmina Kolbuszowa położona jest w obrębie Zapadliska Przedkarpackiego, które ma charakter rozległej niecki wypełnionej utworami pochodzenia morskiego. Są to trzeciorzędowe iły mioceńskie tzw. iły krakowieckie, których miąższość dochodzi do ponad 2000m. Strop iłów na terenie gminy zalega na różnej głębokości od 0,6m do 14 m p.p.t.

Trzeciorzędowe iły mioceńskie przykryte są utworami czwartorzędowymi, reprezentowanymi przez utwory glacialne, fluwioglacjalne, eoliczne i rzeczne.

Osady glacialne i fluwioglacjalne reprezentowane są przez utwory spoiste - gliny, gliny pylaste, gliny zwięzłe, gliny piaszczyste oraz grunty sypkie - piaski, żwiry i pospółki. Grunty sypkie reprezentowane są przez piaski drobne, średnie, zawierające domieszki żwirów i otoczków. Miąższość utworów piaszczystych jest zróżnicowana i wynosi od 0,6 do 14 m. Piaski zalegają na glinach lub na iłach mioceńskich. Tereny znajdujące się we wschodniej i północno - wschodniej części gminy budują gliny zwałowe. Miąższość glin jest zróżnicowana i wynosi od 2,0 do ponad 4,0 m. Są to przeważnie utwory o konsystencji twaroplastycznej. Lokalnie zawierają domieszki żwirów lub otoczków.

W obrębie dolin rzecznych występują holocenijskie utwory rzeczne reprezentowane przez piaski i mady.

Piaski występują w przewadze w obrębie dolin rzecznych. Reprezentowane są one przez piaski drobne i średnie lokalnie pylaste. Piaski zalegają na warstwie żwirów lub bezpośrednio na iłach mioceńskich. Miąższość utworów piaszczystych jest zróżnicowana, lokalnie dochodzi nawet do 13 m. Lokalnie napotkać można w obrębie piasków wkładki mad o niewielkiej miąższości.

Mady rzeczne występują w dolinie Nilu. Reprezentowane są przez pyły i pyły piaszczyste. Są to grunty o zróżnicowanej konsystencji w przewadze jednak plastyczne. Miąższość mad jest zróżnicowana i wynosi od 0,6 do 4,5 m. Lokalnie w obrębie wysoczyzny Płaskowyżu występują wydmy będące efektem działalności eolicznej, zbudowane z piasków drobnych lub średnich. Są to piaski przewiane, luźne o znacznej miąższości.

Oceniając przydatność gruntów budujących badany teren z punktu widzenia ich przydatności dla budownictwa, należy stwierdzić, że na przeważającym obszarze występują grunty nośne, nadające się do bezpośredniego posadowienia obiektów.

Surowce mineralne

W obrębie gminy Kolbuszowa stwierdzono występowanie złóż łąw przydatnych do produkcji ceramiki budowlanej. Złoże łąw w Kupnie stanowi bazę dla istniejącego Zakładu Ceramiki Budowlanej. Drugie udokumentowane złoże łąw występuje w Kolbuszowej.

Piaski wydumowe są lokalnie eksploatowane dla miejscowych potrzeb przez właścicieli gruntów. Złóża ich nie były dotąd przedmiotem badań surowcowych. Również dla celów lokalnych są eksploatowane płytko występujące soczewki żwirów polodowcowych.

W gminie Kolbuszowa eksploatowane są złóża gazu ziemnego zgodnie z koncesją uzyskaną przez PGNiG S.A. Oddział Sanocki Górnictwa Nafty i Gazu. Dla tego złóża utworzono obszar i teren górniczy „Kupno” zgodnie z koncesją wydaną przez Ministra Środowiska nr 7/2007 z dnia 8.03.2007r. Gaz ziemny eksploatowany jest z czynnych odwiertów Kupno-3, Kupno-2, Kupno-6 i Kupno-4 z dwóch udokumentowanych złóż. Poza terenem górniczym zostały odwiercone odwierty poszukiwawcze (zlikwidowane): Kupno-1, Bratkowice-2, Dzikowiec-5, Kolbuszowa-1, Kolbuszowa-2, Kolbuszowa-3, Werynia-1, Werynia-2, Werynia-3. Widełka oraz Widełka-2.

W granicach opracowania nie występują złóża surowców mineralnych.

5.1.4. Gleby

Gleby gminy Kolbuszowa wykazują zróżnicowanie pod względem ich przydatności dla rozwoju rolnictwa, głównie z powodu ich składu mechanicznego i żyzności.

Najbardziej przydatne dla rolnictwa są gleby brunatne i bielcowe wytworzone z glin lekkich na glinach średnich i ciężkich. Są to gleby o głębokim poziomie próchnicznym, prawidłowych stosunkach powietrzno – wodnych, łatwe w uprawie i żyzne. Gleby II i III klasy gruntów ornych należy do pszennego dobrego i pszenno - żytniego kompleksu przydatności rolniczej i są przydatne dla wszelkich upraw. Winny być przede wszystkim wykorzystywane pod warzywnictwo.

Średniokorzystnymi warunkami dla rolnictwa charakteryzują się gleby bielcowe, brunatne wylugowane wytworzone z piasków gliniastych, średniogłęboko i głęboko podścielone łąami, glinami i pyłami. Są to gleby mało żyzne o małej pojemności wodnej i podsiąkliwości. Zaliczane są głównie do klas bonitacyjnych IVa i IVb, na których można uprawiać rośliny o mniejszych wymaganiach.

Najmniej przydatne dla celów rolnictwa są gleby bielcowe i brunatne wylugowane, wytworzone z piasków luźnych i słabogliniastych. Są one mało urodzajne, zbyt suche, przewiewne, zaliczane do kompleksów żytnio - łąbinowych.

W dolinach rzek i cieków wodnych wytworzyły się mady o składzie mechanicznym glin i pyłów napiaskowych. Są to średnie i dobre użytki zielone III - IV klasy o charakterze trwałym. W dolinach bocznych występują gleby murszowe, miejscami czarne ziemie, na których występują użytki zielone zaliczane do IV i V klasy bonitacyjnej o charakterze trwałym.

5.1.5. Wody

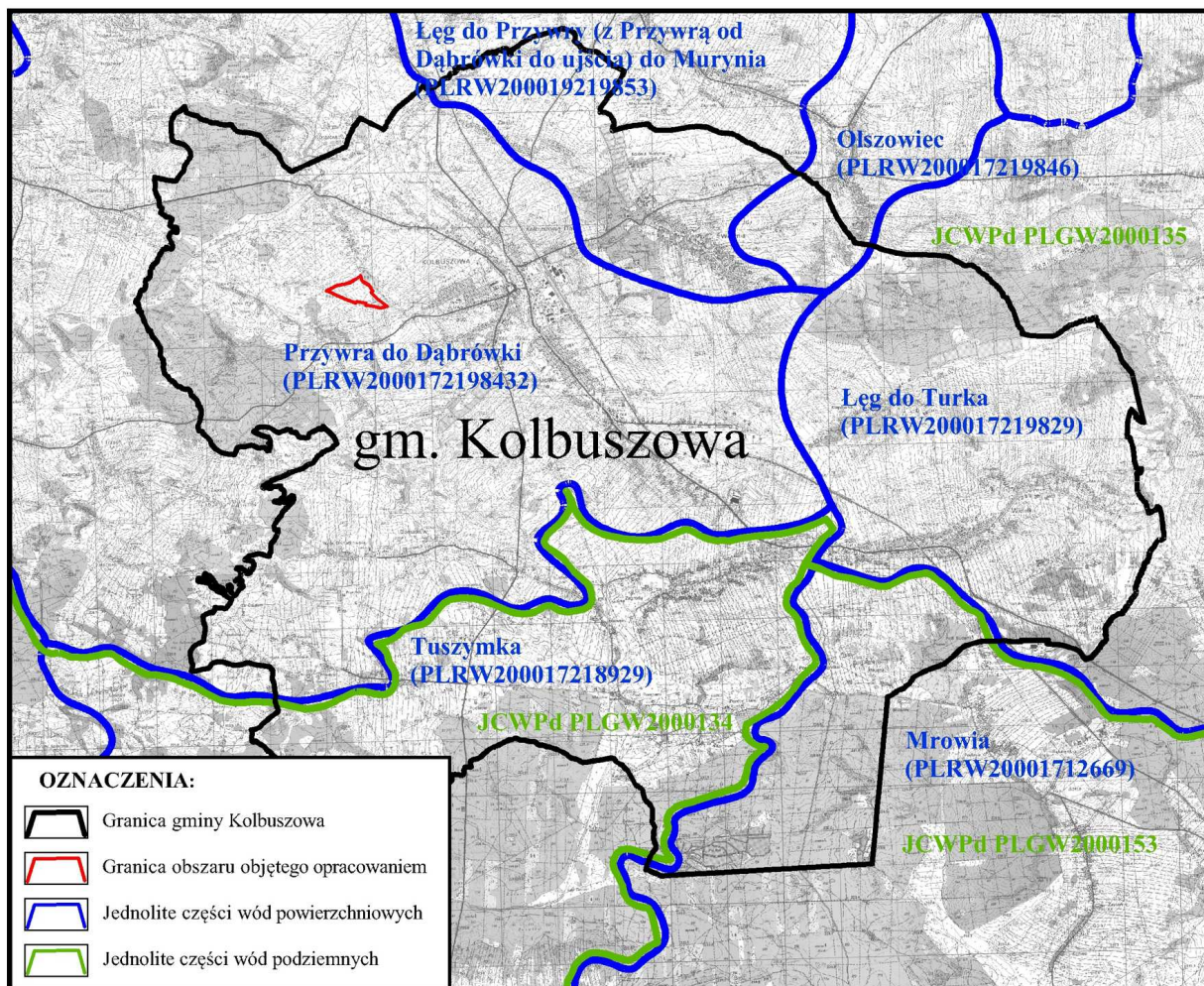
Wody powierzchniowe

Gmina Kolbuszowa leży w centralnej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego, z którego odśrodkowo wypływają dopływy trzech większych rzek: Łęgu, Wisłoki i Wisłoka.

Największa część gminy odwadniana jest przez dopływy Łęgu: Nil, Świerczówkę (Przywrwę), Zyzogę, Wiśniówkę i ich dopływy. Z południowej części gminy wodę do Wisłoki odprowadza Tuszymka i jej dopływy, a do Wisłoka bezimienne dopływy Szlachcianki uchodzącej do Mrowli.

W obrębie gminy szerokość tych rzek wynosi od 1 do 5 m przy średnim stanie wody. Większość ich jest regulowana. Brak jest danych odnośnie wysokich stanów wody w tych rzekach. Jak wynika z informacji mieszkańców w okresach intensywne opadów lub po roztopach rzeki te występują ze swoich koryt zalewając przyległe łąki.

W granicach opracowania znajdują się jedynie krótkie odcinki rowów melioracyjnych.

Rysunek 1. Jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Kolbuszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoportalkzgw.gov.pl>

Gmina Kolbuszowa zlokalizowana jest w granicach kilku jednolitych częściach wód powierzchniowych:

1. Północna część gminy została zaliczona do JCWP:
 - Przywra do Dąbrówki (PLRW2000172198432),
 - Łęg do Przywry (z Przywrą od Dąbrówki do ujścia) do Murynia (PLRW200019219853),

- Olszowiec (PLRW200017219846),
 - Łęg do Turka (PLRW200017219829).
2. Południowo - zachodnia część gminy Kolbuszowa leży w JCWP Tuszymka (PLRW200017218929).
 3. Południowo - wschodnia część gminy leży w obrębie JCWP Mrowia (PLRW20001712669).

Na rysunku nr 1 zaznaczono przebieg jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy Kolbuszowa. Teren objęty niniejszą analizą leży w granicach JCWP Przywra do Dąbrówki (PLRW2000172198432).

Dla JCWP: Przywra do Dąbrówki (PLRW2000172198432), określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana,
- status JCWP – silnie zmieniona część wód,
- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych,
- odstępstwo – tak,
- typ odstępstwa – przedłużenie terminu osiągnięcia celu - brak możliwości technicznych,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2027,
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje nierozpoznana presja. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Monitoring rzek realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w 2015 r. w ppk Przywra - Dubas (PL01S1601_3449) na rzece Przywra (JCWP Przywra do Dąbrówki PLRW2000172198432) wykazał:

- klasa elementów biologicznych – stan słaby,
- klasa elementów fizykochemicznych – stan dobry,
- klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne – stan dobry,
- stan/potencjał ekologiczny w ppk monitoringu obszarów chronionych – słaby,
- stan chemiczny w ppk monitoringu obszarów chronionych – dobry,
- stan w ppk monitoringu obszarów chronionych – zły.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią określone w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Wody podziemne

Na warunki hydrogeologiczne badanego terenu główny wpływ miał okres glacialny i postglacialny zlodowacenia krakowskiego, kiedy to rozwinęły działalność wody płynące z Karpat „podparte” przez czoło lądolodu, a także z niego spływające.

Wody te erodując strop osadów mioceńskich i osadów moreny dennej tworzyły w nich rynny i zagłębienia. Zostały one wypełnione osadami wodnolodowcowymi i żwirami, pospólkami i piaskami różnoziarnistymi, pyłami, rzadziej glinami. Stanowią one jedyne rejony, które dają nadzieje na lokalizację obfitych ujęć wód czwartorzędowych.

Wody gruntowe I poziomu wykazują duże zróżnicowanie wynikające głównie z warunków geologicznych. Z tego względu wydzielono trzy obszary hydrogeologiczne.

Obszar I - obejmuje akumulacyjne doliny większych cieków, w których wody gruntowe występują w osadach piaszczystych. Zasilania tych wód odbywa się przez infiltrujące wody opadowe oraz wody z rzek. Wody gruntowe tworzą ciągły poziom o swobodnym zwierciadle występujący na głębokości od 0,6 m do ponad 2,0 m.

Obszar II - obejmuje te fragmenty wierzchowiny, której podłoże budują osady piaszczyste o miąższości ponad 2,0m. Wody gruntowe I poziomu występują w postaci ciągłego poziomu o swobodnym zwierciadle zalegającym na głębokości ponad 1,0m. Poziom ten zasilany jest przez infiltrujące wody opadowe.

Obszar III - obejmuje te fragmenty wierzchowiny, których podłoże budują ły krakowieckie lub gliny zwałowe występujące na powierzchni lub bardzo płytko. Na tym obszarze występują wody śródglinowe, przeważnie płytko pod powierzchnią terenu. Możliwe jest też występowanie wód śródglinowych o zwierciadle napiętym związanych z wkładkami osadów piaszczystych zalegających w obrębie stropowej warstwy gruntów spoistych. Wahania tego poziomu są bardzo duże. Jest to obszar deficytowy pod względem możliwości ujęcia większej ilości wody.

Gmina Kolbuszowa położony jest w obrębie trzech jednolitej części wód podziemnych oznaczonych kodami: JCWPd PLGW2000134, JCWPd PLGW2000135, JCWPd PLGW2000153. Przy czym tereny objęte analizą znajdują się w granicach JCWPd PLGW2000135.

Dla JCWPd PLGW2000134, określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

Dla JCWPd PLGW2000135, określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

Dla JCWPd PLGW2000153, określono następujące parametry:

- JCWPd jest monitorowana,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPd dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy,
- JCWPd znajduje się w wykazie obszarów chronionych – nie.

Północna część gminy Kolbuszowa leży w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 426 „Dolina kopalna Kolbuszowa”, którego zasięg określono w dokumentacji hydrogeologicznej zatwierdzonej decyzją Ministerstwa Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Nr KDH 1/013/6037/97 z 18.07.1997r, w obrębie, którego obowiązują ograniczenia w sposobie zagospodarowania terenu, zabezpieczające wody podziemne i grunt przed skażeniem.

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

Mieszkańcy miasta i gminy Kolbuszowa zaopatrywani są w wodę za pomocą wodociągów. Ujęcie wody dla m. Kolbuszowa znajduje się we wsi Mechowiec (poza granicami gminy). Wydajność tego ujęcia jest wystarczająca do pokrycia aktualnego zapotrzebowania. Jakość wody nie budzi większych zastrzeżeń.

Zakład Wodno - Kanalizacyjny z Kolbuszowej działając z upoważnienia burmistrza m. Kolbuszowa wystąpił do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie z wnioskiem o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody dla wodociągu wiejskiego w Widełce. Ujęcie to ma udokumentowane zasoby eksploatacyjne ustalone w „Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcie wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla wodociągu wiejskiego w Widełce” przyjętej bez zastrzeżeń przez Marszałka Województwa Podkarpackiego dec. nr RŚ. IV.7521-7/07 z 03.12.2007r. oraz „Dodatku Nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne studni S-1, wchodzącej w skład ujęcia wiejskiego Widełka w m. Widełka” zatwierdzonego przez Marszałka Województwa Podkarpackiego nr dec. OS-IV.7431.10.2012.WZz02.07.2012r.

Starosta Kolbuszowski w dniu 23.07.2012r. dec. nr OŚ.6341.29.2012 udzielił Zakładowi Wodno – Kanalizacyjnemu w Kolbuszowej pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody z tego ujęcia, odprowadzenie ścieków ze stacji uzdatniania do rowu oraz korzystania z wód w sytuacjach awaryjnych w ilości: $Q_{maxh} = 56 \text{ m}^3/\text{h}$, $Q_{\text{śr.d.}} = 1200 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{max.rok} = 357700 \text{ m}^3/\text{rok}$ z trzech studni głębinowych.

Pozwolenie w części dotyczącej poboru wody jest ważne do 23.07.2032 r. W operacji wodnoprawnym załączonym do dodatku nr 1 do dokumentacji hydrogeologicznej dla zapewnienia wymaganej jakości wody proponuje się wprowadzenie następujących zakazów i ograniczeń:

1. wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi z wyłączeniem ścieków pochodzących ze stacji uzdatniania wody oraz wód opadowych i roztopowych wprowadzanych przez rowy trawiaste lub zgodnie z pozwoleniem wodno - prawnym;
2. rolniczego wykorzystywania ścieków;
3. lokalizowania ferm chowu i hodowli zwierząt;
4. stosowania do nawożenia gnojówki lub gnojowicy, ich wylewania lub przechowywania obornika bezpośrednio na powierzchni gruntu w przyzmach polowych;
5. stosowania środków ochrony roślin;
6. stosowania nawozów w ilości powyżej 80 kg NPK/ha;
7. lokalizowania składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych;
8. przechowywania lub składowania materiałów promieniotwórczych;
9. składowania lub stosowania komunalnych osadów ściekowych lub produktów powstałych na bazie komunalnych osadów ściekowych;
10. odzysku, unieszkodliwiania lub rekultywacji terenów odpadami;
11. magazynowania odpadów z wyjątkiem gromadzenia i magazynowania odpadów powstających w związku z eksploatacją ujęcia wody, celem ich przygotowania do transportu;
12. lokalizowania magazynów lub rurociągów do transportu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego lub substancji priorytetowych określonych w przepisach odrębnych z wyjątkiem:
 - a. magazynów lub rurociągów do transportu gazu płynnego;
 - b. zbiorników przeznaczonych do magazynowania oleju opałowego dla potrzeb ujęcia wody;
 - c. zbiorników przeznaczonych do magazynowania paliw płynnych wykorzystywanych do generatorów prądotwórczych wykorzystywanych dla potrzeb ujęcia wody;

13. lokalizowania budownictwa mieszkaniowego, użyteczności publicznej, usługowego, handlowego lub turystycznego za wyjątkiem obiektów dla obsługi ujęcia;
14. urządzania nowych miejsc postojowych, obozowisk, pól namiotowych lub biwaków;
15. lokalizowania nowych obiektów przemysłowych oraz związanych z nimi instalacji w tym składów i magazynów;
16. poszukiwania lub wydobywania kopalin;
17. wykonywania robót melioracyjnych i wykopów ziemnych o głębokości powyżej 3m;
18. lokalizowania nowych ujęć wód podziemnych z wyjątkiem studni zastępczych lub awaryjnych funkcjonujących w ramach zatwierdzonych zasobów eksploatacyjnych;
19. wykonywania robót wymagających długotrwałego obniżania zwierciadła wody podziemnej;
20. lokalizowania cmentarzy lub grzebania zwłok zwierząt;
21. mycia pojazdów mechanicznych;
22. budowy nowych torów kolejowych, budowy, rozbudowy, przebudowy dróg publicznych krajowych, wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz parkingów za wyjątkiem obiektów, dla których wykonane będą systemy szczelnej kanalizacji deszczowej z układami retencji oraz oczyszczania wód opadowych i roztopowych przez wprowadzeniem do wód lub do ziemi.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Według E. Romera rejon gminy Kolbuszowa położony jest w Krainie Sandomierskiej, należącej do regionu Klimatów Podgórskich Nizin i Kotlin. Klimaty tego typu charakteryzują się surowymi zimami i ciepłymi latami. Opady średnie roczne są większe niż na obszarach nizinnych Polski. Przeważają wiatry z zachodniej połowy horyzontu, z przewagą kierunku zachodniego.

Charakterystyka poszczególnych elementów meteorologicznych przedstawia się następująco:

Temperatura powietrza. Omawiany teren leży w strefie o mało zróżnicowanych warunkach termicznych. Najniższe temperatury występują w styczniu (-4,6°C), najwyższe w lipcu (18,5°C), średnią roczną wynosi 7,5°C.

Wilgotność powietrza. Średnie roczne wilgotności względne wynoszą 80 - 85%. W przebiegu rocznym najwyższa wartość wilgotności względnej występuje późną jesienią i zimą, najniższe natomiast w maju i czerwcu. Stosunki wilgotnościowe wykazują zróżnicowanie przestrzenne uzależnione głównie od głębokości występowania wód podziemnych. W rejonach, gdzie występują one płycej, wartości wilgotności względnej są znacznie wyższe, a częstotliwość występowania mgieł znacznie większa. Najwyższe wartości występują w godzinach wczesnoporannych i późnowieczornych, a najmniejsze w godzinach wczesnopołudniowych.

Zachmurzenie. Najmniejsze średnie zachmurzenie, największą liczbę dni pogodnych i najmniejszą liczbę dni pochmurnych notuje się we wrześniu. Najmniej pogodny okres w roku występuje od listopada do lutego.

Opady. Średnia roczna suma opadów wynosi 560mm. Najwięcej opadów spada w okresie letnim, najmniej w okresie zimy. Najczęściej opady notowane są zimą, późną jesienią i wiosną, najrzadziej ale bardziej obfite latem.

Wiatry. Jest to element meteorologiczny wywierający duży wpływ na formowanie się warunków topoklimatycznych oraz warunkujący kierunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń

oraz ich rozpraszanie. W rejonie gminy Kolbuszowa dominują wiatru z kierunku zachodniego i zbliżonych do niego.

Warunki topoklimatyczne. Badany teren charakteryzuje się topoklimatem właściwym dla terenów płaskich o dobrych warunkach solarnych, termicznych i wilgotnościowych, położonych w obrębie polan śródleśnych, wpływających na ich dużą zącisznosc, o szczególnie korzystnych warunkach bioklimatycznych powodowanych przez obecność drzewostanów sosnowych wydzielających dużą ilość olejków eterycznych.

Zanieczyszczenie powietrza

Na analizowanym obszarze brak jest silnie uciążliwych dla środowiska punktowych źródeł zanieczyszczeń powietrza. Źródłami zanieczyszczeń są przede wszystkim kotłownie gospodarstw domowych i budynków użyteczności publicznej oraz szlaki komunikacyjne. Poziom zanieczyszczeń zmienia się sezonowo. Wzrasta w okresie niskich temperatur, niewielkich opadów oraz słabych wiatrów, czyli podczas trwania okresu grzewczego.

Badania stanu jakości powietrza zostały przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie w roku 2016. Obszar gminy Kolbuszowa zaliczany jest do strefy podkarpackiej. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia:

- pod względem zawartości dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu, ozonu – klasa A,
- pod względem zanieczyszczenia benzo/a/piraniem, pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ – klasa C.

Wyniki oceny jakości powietrza w roku 2016 według kryteriów odniesionych do ochrony roślin wskazuje, iż obszar opracowania pod względem wskaźnika dla ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azotu, znajduje się w klasie A.

Hałas

W ramach oceny klimatu akustycznego miasta Kolbuszowa w 2009 r. przeprowadzono w czterech punktach kontrolnych jego pomiary. Analizując wyniki tych badań stwierdzono, że wzdłuż ulicy Piłsudskiego w porze dziennej poziom hałasu wynosił 67 dB (poziom dopuszczalny 60 dB) a w porze nocnej 61 dB (poziom dopuszczalny 50 dB). Pozostałe ulice charakteryzują się mniejszym natężeniem ruchu pojazdów.

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Szata roślinna jest integralnym składnikiem środowiska przyrodniczego, a zróżnicowanie jej stanowi wypadkową czynników siedliskowych jak podłoże geologiczne i warunki wilgotnościowe. Każdy ze sposobów użytkowania szaty roślinnej przez człowieka pociąga za sobą zestaw pewnych zabiegów zmieniających warunki siedliskowe. Zieleni urządzona to układ roślinności powstałej dzięki działalności człowieka z wykorzystaniem naturalnych ugrupowań roślinnych. Roślinność naturalna jest odbiciem cech siedliska oraz klimatu.

Miasto i Gmina Kolbuszowa pod względem geobotanicznym przynależą do Krainy Kotliny Sandomierskiej i okręgu Puszczy Sandomierskiej (Szafer 1972).

Roślinność na obszarze opracowania można zgrupować w czterech zasadniczych formacjach różniących się fizjonomią:

- pola uprawne,
- niewielkie zadrzewienia i zakrzaczenia,

- wilgotne łąki z niewielkim udziałem zadrzewień łągowych,
- formacje antropogeniczne będące wynikiem działalności ludzkiej występujące w sąsiedztwie zabudowań.

Większość terenów w granicach opracowania przeznaczona jest pod grunty orne i w mniejszym stopniu pod użytki zielone. Zadrzewienia i zakrzaczenia zajmują stosunkowo niewielkie powierzchnie.

Ze względu na to, że teren ten jest w przeważającej części wykorzystywany rolniczo, w strukturze roślinności dominują zbiorowiska roślin uprawnych, głównie reprezentowane przez zboża, rośliny pastewne i okopowe. Uprawom towarzyszą zbiorowiska segetalne. Na obrzeżach pól uprawnych spotkać można gatunki pospolitych chwastów jak np.: chaber bławatek *Cenaurea cyanus*, maruna bezwonna *Matricaria maritima subsp. inodora*, mak polny *Papaver rhoeas*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*, fiołek polny *Viola arvensis*, miotła zbożowa *Apera spica-venti*, tobołki polne *Thlaspi arvense*, tasznik pospolity *Capsella bursa-pastoris*, chwastnica jednostronna *Echinochloa crus gali*, kurzyśląd *Anagalis arvensis*, ostróżka polna *Consolida regalis*, stokłosa żytnia *Bromus secalinus* i inne.

W obszarze opracowania nie stwierdzono objętych ochroną gatunków roślin naczyniowych.

Świat zwierzęcy

Według podziału na krainy zoogeograficzne (Jaczewski 1973 r. w Narodowym Atlasie Polski) teren opracowania znajduje się w Krainie Niziny Sandomierskiej.

Na obszarze opracowania występuje fauna charakteryzująca się dominacją gatunków nizinnych środkowoeuropejskich. Z południa i południowego wschodu wnikają tu sporadycznie przedstawiciele gatunków górskich i pontyjskich, w szczególności dotyczy to awifauny i ichtiofauny.

Liczną grupę zwierząt stanowią ssaki. Do ssaków mających duże znaczenie należą niewątpliwie liczne jeleniowate: najliczniejsza jest sarna *Capreolus capreolus* (głównie ekotyp polny), zdecydowanie rzadszy jelen *Cervus elaphus*. Znaczącą populację tworzy dzik *Sus scrofa*. Należy odnotować również obecność pojawiającego się na omawianym obszarze migrującego łosia *Alces alces*.

Wśród ssaków drobnych warto skupić się na dwóch rzędach: owadożernych i gryzoniach. Do pierwszej z grup należą ryjówki: preferująca wilgotne siedliska ryjówka aksamitna *Sorex araneus* i ryjówka malutka *S. minutus*. Inni przedstawiciele tej grupy to kret *Talpa europaea* i jeż wschodni *Erinaceus concolor*. Brzegi czystych stojących i płynących wód są miejscem występowania rzęsorka rzeczka *Neomys fodiens*.

Bardzo liczny pod względem gatunkowym jest rząd gryzoni. Pospolicie występują: mysz polna, leśna i zaroślowa *Apodemus agrarius*, *A. flavicollis*, *A. sylvaticus*, najliczniejszy z krajowych kręgowców lądowych - polnik (nornik) zwyczajny *Microtus arvalis* a także nornica ruda *Clethrionomys glareolus* i inne. Na terenach otwartych, zwykle w pobliżu wód, spotkać można karczownika ziemnowodnego *Arvicola terrestris*.

Rząd zająkowształtnych reprezentuje tylko jeden gatunek: zając szarak *Lepus europeus*, zamieszkujący pola uprawne oraz obrzeża lasów. Jego populacja w ostatnich latach znacząco się zmniejsza.

Nieliczne są nietoperze, reprezentowane głównie przez: nocka dużego *Myotis myotis*, mroczka późnego *Eptesicus serotinus* i gacka wielkoucha *Plecotus auritus*.

Wśród ssaków drapieżnych dość często spotykanym gatunkiem jest łasica łąska *Mustela nivalis*, rzadszy jest, nieco od niej większy gronostaj *Mustela erminea*. Śródpolne zadrzewienia zasiedla najczęściej tchórz *Mustela putorius*. Dość rzadkim drapieżnikiem jest kuna leśna *Martes martes*, niewykluczone jest również występowanie borsuka *Meles meles*.

Stosunkowo liczny drapieżnik to lis *Vulpes vulpes*, będący gatunkiem łownym.

Ptaki stanowią najliczniejszą grupę kręgowców na badanym terenie. Przeważają tu gatunki terenów otwartych, śródpolnych zadrzewień i zakrzewień, starych sadów; najczęściej spotykanymi tu są: szczygieł *Carduelis carduelis*, gąsiorek *Lanius collurio*, kwiczoł *Turdus pilaris*, gajówka *Sylvia borin*, muchołówka szara *Muscicarpa striata*. Znaczną grupę stanowią gatunki leśne, wśród nich część rzędu wróblowych, sowy, dzięcioły, rzadziej ptaki drapieżne, powiązane są z obszarami leśnymi.

Spośród drapieżników coraz liczniejszy staje się myszołów zwyczajny *Buteo buteo*, który wykazuje dużą ekspansję. Zwiększa się również, choć nie tak szybko, liczebność jastrzębia gołębiarza *Accipiter gentilis*. Grupa ta jest obiektem szczegółowych badań ze względu na włączenie części gminy Kolbuszowa do Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Sandomierska” PLB 180005 w sieci Natura 2000.

Fauna płazów liczy kilkanaście gatunków i wszystkie zostały objęte ochroną. Płazy ogoniaste reprezentują traszki: zwyczajna i grzebieniasta *Triturus vulgaris*, *T. cristatus*, prowadzące skryty tryb życia w wilgotnych lasach. Z płazów bezogonowych warto wymienić kumaka nizinnego *Bombina bombina*, nadrzewną rzekotkę *Hyla arborea*, rodzinę ropuchowatych *Bufonidae* i żabowatych *Ranidae*.

Gady reprezentuje 4 gatunki, podobnie jak w przypadku płazów wszystkie zostały objęte ochroną. Występują tu dwa najpospolitsze u nas gatunki jaszczurek: zwinka *Lacerta agilis* i padalec zwyczajny *Anguis fragilis*. Spośród węży najczęściej spotykany jest zaskroniec *Natrix natrix*, rzadziej żmija zygzakowata *Vipera berus*.

Ichtiofaunę wód płynących przez teren gminy stanowią ryby krainy leszcza; zaznaczają się ponadto wyraźnie wpływy podgórskiej krainy brzany, bowiem w pobliżu omawianego obszaru przebiega granica między nimi.

Krainę brzany reprezentują najczęściej: świnka *Chondrostoma nasus*, brzana *Barbus barbus*, kleń *Leuciscus cephalus*, płoć *Rutilus rutilus*, boleń *Aspius aspius*, okoń *Perca fluviatilis*, rzadziej certa *Vimba vimba* i brzanka *Barbus petenyi*. W krainie leszcza występują gatunki charakterystyczne dla krainy brzany, z tym, że ich udział procentowy ulega pewnym zmianom. W szczególności zwiększa się ilość leszcza *Ambramis brama*, a z ryb drapieżnych suma *Silurus glanis*, szczupaka *Esox lucius* i sandacza *Lucioperca lucioperca*. Wody stojące zasiedla najczęściej: okoń *Perca perca*, karaś *Carassius carassius*, lin *Tinca tinca* i inne.

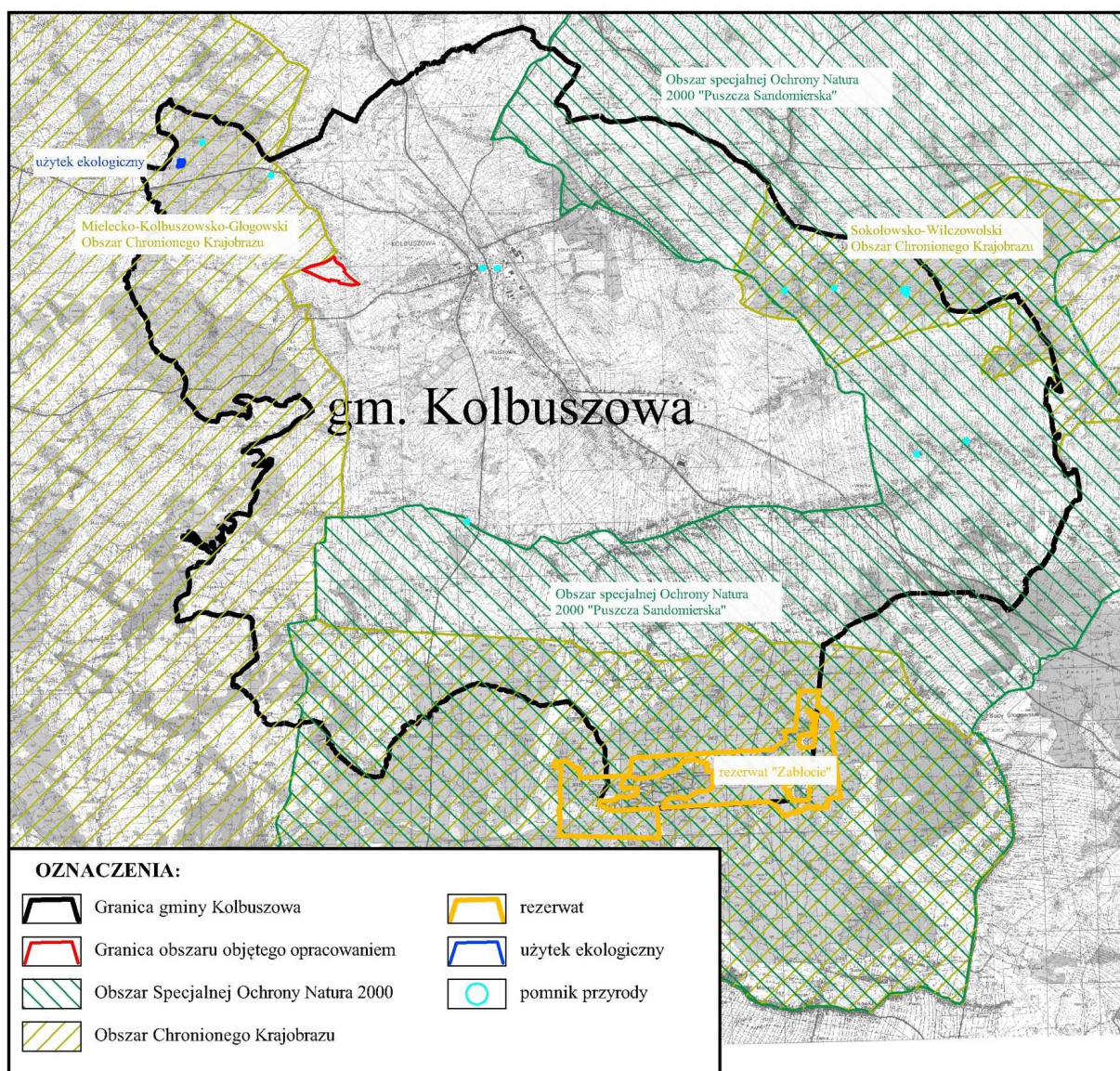
W granicach opracowania nie występują strefy ochronne wokół miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków szczególnej troski w rozumieniu przepisów prawa.

Różnorodność biologiczna

Największa różnorodność siedliskowa i gatunkowa występuje w obrębie kompleksów leśnych oraz dolinach rzek. Mniej zróżnicowane są obszary mozaiki polno – leśnej z zadrzewieniami śródpolnymi i przydrożnymi. Najmniejsze zróżnicowanie siedliska występuję w obrębie agrocenoz. Teren objęty opracowaniem obejmuje przede wszystkim obszary rolne wraz z przecinającymi je rowami melioracyjnymi oraz zabudowę osadniczą o niewielkiej intensywności. W takich granicach ze względu na niewielkie zróżnicowanie siedliskowe, nieliczna i mało urozmaicona jest szata roślinna a co za tym idzie również świat zwierząt.

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na terenie miasta i gminy Kolbuszowa:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005,
- rezerwat przyrody „Zabłocie”,
- Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- pomniki przyrody,
- użytki ekologiczne.

Rysunek 2. Obszary objęte ochroną prawną na terenie gminy Kolbuszowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” PLB180005. Obszar położony jest w południowo-wschodniej części Polski w widłach Wisły i Sanu Obejmuje znaczną część jednego z większych leśnych kompleksów w Polsce ciągnącego się południkowo na terenie Kotliny Sandomierskiej pomiędzy Tarnobrzegiem i Stalową Wolą na północy i Rzeszowem na południu. Na terenie gminy Kolbuszowa obejmuje jej północno - wschodnią i południowo - wschodnią część.

W przeszłości teren ten został częściowo odlesiony tworząc obecnie mozaikę lasów i terenów rolniczych. Rolnictwo pozostaje tu w dużym stopniu ekstensywne ze względu na to, że dominują piaszczyste gleby bielicowe. Przez puszcę przepływają rzeki Łęg i Trześniówka, prawobrzeżne dopływy Wisły. Rzeka Łęg wraz z dopływami Przywrą i Zyzogą zachowały w znacznej części swój naturalny charakter. W rejonie Budy Stalowskiej znajduje się duży kompleks znaturalizowanych stawów rybnych. Mniejsze kompleksy stawów rybnych znajdują się koło miejscowości Babule i Grębów.

Dominującym typem użytkowania ziemi są lasy i tereny rolnicze. W granicach obszaru znajduje się także wiele wsi i przysiółków. Fragment północnej części obszaru, w rejonie Nowej Dęby, obejmuje tereny poligonu wojskowego.

Obszar stanowi bardzo cenną ostoję wielu gatunków ptaków Stwierdzono tu występowanie 43 gat. ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej. Obszar cenny z punktu widzenia liczebności bociana czarnego, bociana białego, ptaków drapieżnych i derkacza (powyżej 1% populacji polskiej). W przypadku kraski, podgorzałki i czapli białej obszar stanowi miejsce gniazdowania ponad 10% populacji gatunków w Polsce, jest więc jedną z kluczowych ostoi dla ich zachowania. Ponadto, obszar jest miejscem licznego występowania w okresie lęgowym świergotka polnego, lelka, dudka, dzięciołów (średniego, czarnego, białoszyjego, zielonosiwego i zielonego), gąsiorka, skowronka borowego, trzmiełojada, jarzębatki, ortolana).

Do głównych zagrożeń zalicza się zarastanie i zalesianie gruntów ornych, łąk, pastwisk i muraw, wycinanie starych dziuplastych drzew, intensyfikacja gospodarki rolnej, wędkarstwo, polowania, urbanizacja, dzikie wysypiska śmieci, poligony, eksploatacja złóż surowców.

Rezerwat przyrody „Zabłocie”. Znajduje się na terenie gmin: Kolbuszowa, Świlcza, Głogów i Sędziszów zajmując powierzchnię 680,52 ha. Zawiera w sobie hodowlane stawy, położone na terenie lasu mieszanego, sosnowo - dębowego, będącego najbardziej naturalnym fragmentem dawnej Puszczy Sandomierskiej. Utworzono je przed II wojną światową, wykorzystując naturalne, zabagnione obniżenia terenu. Po roku 1975 zaczęto stopniowo rezygnować z gospodarki rybnej większości stawów. Wypuszczano z nich wodę, a puste akweny bardzo szybko zarastały różną roślinnością. W efekcie u schyłku lat 80-tych ponad połowa stawów była bez wody i wtedy gospodarkę rybną przejęła osoba prywatna. Niedawno utworzono specjalne łowiska dla wędkarzy. Do tego celu został przeznaczony jeden staw o powierzchni 7 ha.

Rezerwat stanowi siedlisko około 30 gatunków ptaków wodnych i około 70 gatunków typowych dla biotopów leśnych. Łącznie z gatunkami przelotnymi i zalatującymi w rezerwacie tym odnotowano około 160 gatunków ptaków. Osobliwością tego terenu są bobry, które zostały sprowadzone w 1997r.

Można tu też spotkać łosia, a nawet wilka i żbika. Do rzadkich chronionych gatunków ptaków należą lęgowe perkozy rdzawo szyje, bociany czarne, łabędzie, kaczki cyranki, wodniki, kureczki nakrapiane, derkacze, bekasy, brodzie samotne i trzciniaki, orliki krzykliwe, cietrzewie i puchacze. Zaobserwowano tu też szereg ptaków, które bardzo rzadko zalatują na teren Polski; m.in. perkoz rogaty, czapla biała, rybołów, bielik, kaczka ogorzałka, sokół wędrowny. Po wielu latach przerwy obserwuje się próby gniazdowania czapli siwej.

Mielecko - Kolbuszowsko - Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszar Chronionego Krajobrazu powstał na mocy Rozporządzenia Wojewody Rzeszowskiego Nr 35/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 7, poz. 74). Obszar

zajmujący około 50 tys. ha, obejmujący miejscowości: Przyłęk, Ostrowy Tuszowskie, Cmolasy, Świerczów, Siedlanka, Niwiska, Trześć, Domatków, Bukowiec, Poręby Kupieńskie. Zajmuje południowo - zachodnią część gminy Kolbuszowa.

Rzeźba terenu to wytworzone z piasków wydmy tworzące "górkę" np. Góra Biesiadna (222 m n.p.m.), Góra Cygańska (279 m n.p.m.). Dominują lasy sosnowe bogate w cenne runo leśne, a w okolicach Przyłęku również występuje las bukowy. W cennych ekologicznie biocenozach podmokłych, wodnych i bagiennych, występuje wiele roślin objętych ochroną, np. rosiczka okrągłolistna, długosz królewski, grzybień biały, gniadosz rozesłany oraz zwierząt i ptaków, np. łoś, bóbr europejski, wilk, czapla biała oraz bocian czarny. Fragmenty rodzimej przyrody chronione są tutaj w rezerwach: "Buczyna", "Jaźwina Góra", "Zabłocie", a także jako pomniki przyrody np. dąb szypułkowy (600 lat) rosnący we wsi Leszcze.

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu. Powołany rozporządzeniem Nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dn. 31.10.2005 r. z późniejszymi zmianami oraz uchwałą Nr LII/997/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 25.10.2010 r. Powierzchnia ok. 24 280 ha. Obejmuje fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-leśnym. Występują tu bory mieszane, fragmenty łąk i buczyna karpacza. W zagłębieniach spotyka się olsy i torfowiska wysokie a nad potokami łąki i szuwary oczeretowo - trzcinowe. Z roślin chronionych występują tu: wawrzynek wilczełyko, widłak jałowcowaty, spłaszczony, goździsty, rosiczka okrągłolistna, podkolan biały, cis pospolity, barwinek pospolity.

Ponadto **ochroną pomnikową** został objęty park podworski w Weryni ze starodrzewem, pojedyncze drzewa i grupy drzew w mieście Kolbuszowa na północ i wschód od zespołu stawów w Weryni oraz pojedyncze drzewa w Świerczowie, Bukowcu i Widełce.

Na mocy Rozporządzenia nr 58/96 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 6 grudnia 1996 r. formą ochrony jako użytki ekologiczne zostały uznane we wsiach:

- Poręby Kupieńskie - teren stawów wraz z otoczeniem o pow. 140,71 ha,
- Nowa Wieś - teren leśny o pow. 2,89 ha,
- Świerczów - teren leśny o pow. 6,98 ha.

5.1.8. Krajobraz

Większość obszaru gminy charakteryzuje się rzeźbą niskofalistą, wzniesienie nad poziom morza wynosi od 150 do 250 m, deniwelacje względne od 3m do 30m. Dolina rzeki Świerczówki oraz teren Nowej Wsi posiadają rzeźbę płaskorówninną gdzie różnica wysokości względnych wynosi w przybliżeniu 3m. Teren gminy nie należy do zasobnych w wody powierzchniowe. Występujące rzeki są stosunkowo niewielkie. Atutem gminy są cztery kompleksy stawów w Kłapówce, Kolbuszowej, Weryni i Porębach Kupieńskich. W ich obrębie prowadzona jest gospodarka rybacka, a jednocześnie stanowią one bardzo ważny element biocenozy wodnych. Najcenniejszy obszar pod względem krajobrazowym i przyrodniczym stanowi fragment Puszczy Sandomierskiej objęty jest ochroną w ramach sieci Natura 2000 oraz obszarami chronionego krajobrazu: Mielecko- Kolbuszowsko- Głogowskim na południu i zachodzie gminy, Sokołowsko-Wilczowolskim w północno - wschodniej części gminy.

Ważną rolę w krajobrazie odgrywają elementy wytworzone przez człowieka, które świadczą o bogatej historii tego obszaru. Są to: układ osadniczy miasta Kolbuszowa, zespoły i obiekty architektoniczne (zespół pałacowo-parkowy i folwarczny w Weryni, oficyna pałacowa z XVIII w. tzw. „Stary Dwór”, budynek Banku Spółdzielczego - dawna Kasa Zaliczkowa „Szczęść Boże”), parki i cmentarze (park w Weryni, pozostałość po parku na Lipniku z XIX w., najstarsza część cmentarza parafialnego wokół kaplicy oraz cmentarz żydowski przy ul. Krakowskiej)

Postępująca urbanizacja i działalność inwestycyjna powoduje degradację krajobrazu kulturowego gminy i zacieranie różnic. Najsilniej i najszybciej ulegają przekształceniom obszary miasta oraz położone w jego sąsiedztwie. Jednostki krajobrazowe obejmujące przestrzenie rolnicze z otwartymi makrownętrzami zapewniają szersze perspektywy widokowe i dlatego proces ich zabudowy powinien być kontrolowany.

Zabudowa rozproszona występująca głównie na terenie dawnych wsi puszczańskich (Poręby Kupieńskie, Huta Przedborska). Budynki wznoszone w latach 70-ych i 80-ych z reguły nie są dostosowane skalą i charakterem do sąsiedniej zabudowy, lepiej przedstawiają się obiekty wznoszone w ostatnich latach.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Obiekty nieruchome na terenie miasta i gminy Kolbuszowa objęte ochroną konserwatorską (wpisane do rejestru zabytków województwa podkarpackiego):

- Kolbuszowa:
 - kaplica grobowa rodziny Tyszkiewiczów, na cmentarzu par., 1892, nr rej.: A-425 z 13.07.2010,
 - 21 nagrobków na cmentarzu, nr rej.: j.w.,
 - studnia miejska z placem rynkowym, XIX, 1942, nr rej.: A-377 z 1.10.2009,
 - oficyna pałacowa, ul. Kościuszki 21, drewn., XVII, 2 poł. XIX, nr rej.: 1095 z 26.05.1981 budynek Kasy Zaliczkowej, ul. Kościuszki 22, 1906, nr rej.: A-1179 z 22.11.1993.,
- Werynia - zespół pałacowy i folwarczny, 2 poł. XIX, pocz. XX, nr rej.: 906 z 31.05.1975: pałac z 1900, spichlerz, drewniana wozownia, murowana stajnia, drewniana stodoła, czworak (niezidentyfikowany), dom administratora, kaplica z 1873, park.

Ponadto walory kulturowe wzbogacane są przez:

- obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- obiekty o wartości zabytkowej charakterystyczne dla zespołów zabudowy wsi i krajobrazu kulturowego tj. głównie pozostałości parków, domy mieszkalne drewniane
- stanowiska archeologiczne reprezentowane przez pojedyncze ślady, punkty, osady świadczące o rozbudowanym stanie osadnictwa prehistorycznego i wczesnośredniowiecznego na obszarze gminy,
- krzyże i figury przydrożne.

Na terenie objętym opracowaniem nie występują zabytki oraz stanowiska archeologiczne.

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

W obecnie obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa (część Kierunkach zagospodarowania przestrzennego) prawie połowa obszaru miasta i gminy to tereny rolne otwarte i tereny rolne z rozproszoną zabudową – ok. 49% powierzchni gminy. Tereny leśne stanowią obszar o powierzchni ok. 20% miasta i gminy a obszary predysponowane do rozwoju zabudowy mieszkaniowo – usługowej jednorodzinnej i zagrodowej – 8,4%. W samym mieście

wyodrębniono oddzielną kategorię kierunków zagospodarowania – obszar zabudowy usługowo – mieszkaniowej (centro twórczy charakter zabudowy) o powierzchni 58 ha oraz obszary zabudowy usługowej – 44 ha. Ponad 11% powierzchni miasta to tereny zieleni i rekreacji (w tym zieleń parkowa, tereny sportowo – rekreacyjne, ogródki działkowe i tereny cmentarzy).

W północno-zachodniej części obszaru w miejscowości Kolbuszowa znajdują się budynki produkcyjno-usługowe, we wschodniej części przy ul. św. Brata Alberta znajduje się nowo utworzony cmentarz z kaplicą. Tereny te oddziela od siebie niewielki kompleks leśny. Pozostała część znajduje się w użytkowaniu rolniczym głównie, jako łąki i pastwiska.

Na terenie tym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Nr 1/95 obejmujący rejon ulicy Topolowej i Obrońców Pokoju w Kolbuszowej, przyjęty Uchwałą nr XIX/147/96 Rady Miejskiej w Kolbuszowej z dnia 21 lutego 1996 r. z późniejszymi zmianami.

W dotychczas obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa w granicach opracowania znajdują się obszary:

- Pu1 – obszary produkcyjno – usługowe,
- Zp1 – obszar zieleni urządzonej,
- M1 – obszar rozwoju zabudowy mieszkaniowej i działalności gospodarczej.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę przestrzenną w odniesieniu do obszaru gminy. W przypadku ocenianego dokumentu zmiany obejmują część gminy, której granice określa uchwała początkowa. Odnosi się, więc do najważniejszych problemów rozwoju przestrzennego, których rozwiązywanie należy do zadań samorządu lokalnego. Studium jest instrumentem zarządzania rozwojem przestrzennym dla zapewnienia optymalnych warunków życia mieszkańców, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju oraz kształtowania ładu przestrzennego i wysokiej, jakości funkcjonalno-estetycznej otoczenia. Jest to kompleksowy dokument określający wizję oraz wskazania działań mających doprowadzić do jej realizacji. Analiza wszystkich uwarunkowań, w tym uwarunkowań przyrodniczych pozwala sformułować kierunki zmian, jakie należy przeprowadzić aby osiągnąć zamierzone cele.

Z mocy prawa studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest przepisem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych. Jednakże z uwagi na fakt, iż studium uchwała rada gminy uzyskuje ono rangę tzw. „aktu kierownictwa wewnętrznego” obligując do realizowania określonej w studium polityki przestrzennej – również z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. W tym rozumieniu zawarte w nim ustalenia są na tyle precyzyjne, aby mogły stanowić merytoryczną podstawę podejmowanych przez władze decyzji w sprawie realizacji inwestycji publicznych, takich jak infrastruktura techniczna, komunikacyjna i społeczno-usługowa, a także spójnego z polityką przestrzenną gminy określania zasad kształtowania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Uchwalenie studium lub jego zmiana początkuje proces intensyfikacji prac nad sporządzaniem planów miejscowych. Gmina Kolbuszowa posiada uchwalonych 31 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z czego 8 to zmiany punktowe obowiązujących planów. Całkowita powierzchnia dla której opracowano miejscowe plany wynosi jedynie 344 ha, co stanowi 2,2% obszaru całej gminy.

Brak przepisów prawa miejscowego regulujących całościowo zasady zabudowy może spowodować powstawanie kolizji w zagospodarowaniu, gdyż istnieją możliwości różnego przeznaczenia terenów przy wykorzystywaniu zasady dobrego sąsiedztwa. Sytuacja taka może prowadzić do przemieszania funkcji terenów sąsiednich, jak również zagospodarowania

terenów niezgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi, które w *Studium* zostały uwzględnione. Brak docelowego układu komunikacyjnego stwarza zagrożenia pozostawienia terenów, dla których będzie brak możliwości doprowadzenia pełnej infrastruktury. W rezultacie może powodować ograniczenia we właściwym wyposażeniu budynków w podstawowe media. Jednym z założeń projektowanego dokumentu jest dopuszczenie budowy lądowiska dla helikopterów służących celom ratowniczym. W przypadku niewprowadzania tego zapisu utrudniona będzie możliwość realizacji tego typu przedsięwzięcia, co będzie miało wpływ na zdrowie i życie ludzi.

Przy braku aktualnego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa zarówno w sferze dyspozycji przestrzennej jak i ustaleń w sferze zasad zagospodarowania i ochrony środowiska można spodziewać się istotnych zmian w strukturze przestrzennej, z nawarstwieniem się niekorzystnych zjawisk, które mogą temu towarzyszyć.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Położenie analizowanych terenów według opracowań ekofizjograficznych i na podstawie obserwacji terowych, stwierdzono, o względnie dobrej jakości komponentów środowiska oraz środowiska jako całości. Pod względem przyrodniczym analizowane obszary nie będą wpływały negatywnie w sposób szczególnie na obszary sąsiednie.

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na terenie gminy w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Przewidywane oddziaływania.

Projekt *Studium* na terenie PU2, dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których konieczne jest sporządzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko pod warunkiem, że nie spowoduje to przekroczenia standardów jakości środowiska.

Zgodnie z Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zaliczone do nich są

„52) zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż:

a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 tej ustawy,

b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit.

- przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajęłą przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia;

59) lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.), przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych;”

Ponieważ tereny objęte VII zmianą Studium znajdują się na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem ich stan środowiska został opisany w rozdziale „5 Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu”.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu są procesy degradacji środowiska wynikające z działalności człowieka, wśród których wyróżnić można poniższe.

Zagrożenia powierzchni ziemi oraz gleb:

- zanieczyszczanie gleb związkami chemicznymi, w tym metalami ciężkimi w terenach zabudowanych, wzdłuż dróg oraz w obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych,
- zanieczyszczanie gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi w obszarach osadnictwa wiejskiego nie posiadających systemów kanalizacyjnych,
- zanieczyszczenie gleb odciekami z obornika lub kiszzonek przyzmoowanych na nieuszczelnionym podłożu,
- zanieczyszczenia gleb wodami deszczowymi z koron dróg.

Zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych:

- niepełne objęcie jednostek osadniczych zbiorowymi systemami odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- niewłaściwe rolnicze użytkowanie ścieków, w szczególności gnojowicy,
- przyzmowanie obornika i kiszzonek na nieuszczelnionym podłożu,
- spływ wód zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej do zwalczania zimowej śliskości jezdni,
- niewłaściwe stosowanie nawozów i środków chemicznej ochrony roślin.

Zagrożenia powietrza:

- zwiększanie się liczby emitorów niskich w wyniku rozwoju budownictwa mieszkaniowego i transportu drogowego,
- brak zainteresowania pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych takich jak: energia wiatru, wody, słońca, geotermalna, biomasa,

- przestarzałe i mało wydajne systemy grzewcze, oparte głównie na spalaniu węgla,
- niedostateczna termoizolacja budynków.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizowany projekt *Studium* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale również wojewódzkim, krajowym i wspólnotowym. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej. Dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin).

Mimo iż *Studium* stanowią dokument o znaczeniu lokalnym, to przy jego sporządzaniu uwzględniono **cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym, w szczególności dotyczące:**

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencia 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony obszarów wodno-błotnych – zgodnie z Konwencją o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;

- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (2003), Dyrektywa 2008/1/EC w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, Dyrektywa azotanowa 91/676/EWG, Dyrektywa powodziowa 2007/60/WE;
- ochrony powietrza określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzonym w Wiedniu 22 marca 1985 r., Dyrektywa 2008/1/EU w sprawie jakości powietrza, Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu 16 września 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi i poprawkami kopenhaskimi, Konwencja w sprawie zmian klimatu wraz z protokołem sporządzonym w Kyoto w dniach 1-10 grudnia 1997 r., zobowiązującą państwa do redukcji emisji tzw. gazów cieplarnianych, Dyrektywa 96/62/EU z dnia 27 września 1996 r.;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego

ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Ostatecznej oceny dokonać należy w Raporcie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z różnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W poniższej tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;

- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie zmiany Studium nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

Tabela 1. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów
	teren produkcyjno - usługowy
obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	0
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	- B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+/- B, P, D, S, C, L
wody	-/+ B, D, S, L
powietrze, klimat	-/+ B, P, D, K, S, C, L
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, P, D, S, C, L
krajobraz	+/- B, D, S, L
zabytki, dobra materialne	+ B, D, S, L

Projekt analizowanego *Studium* wprowadza jedną funkcję terenu, jest to teren produkcyjno – usługowy, w obrębie którego dopuszczona została lokalizacja lądowiska dla helikopterów medycznych. W poniższych rozdziałach przeanalizowano oddziaływania ustaleń projektu *Studium* na poszczególne geokomponent a zbiorcze zestawienie tych oddziaływań przedstawiono w tabeli 1.

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Teren objęty opracowaniem znajduje się z poza granicami obszarów objętych ochroną prawną.

Zagrożenia dla obszaru „Puszcza Sandomierska”: osuszanie terenów podmokłych i regulacja rzek, nieuregulowana gospodarka odpadami i ściekami, gospodarka leśna, łowiecka i kłusownictwo, fragmentacja ekosystemów rozbudowana siecią dróg oraz chemizacja rolnictwa i nieprawidłowa gospodarka ziemią. Projektowane przeznaczenie terenów nie powoduje wymienionych zagrożeń.

Projektowane zmiany będą polegać na poszerzeniu zasięgu terenów budowlanych w kierunkach, które mają ekofizjograficzne uzasadnienie. Zmiany te nie powinny znacząco wpływać na stan warunków przyrodniczych, oraz na najwartościowsze elementy przyrodnicze i zachowanie bioróżnorodność środowiska. Planowana działalność gospodarcza powinna być ograniczona do takiej, która w znaczący sposób nie wpływałyby na stan środowiska. Projekt *Studium* na terenie PU2, dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których konieczne jest sporządzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko pod warunkiem, że nie spowoduje to przekroczenia standardów jakości środowiska.

Wyznaczanie nowych terenów budowlanych będzie wiązało się ze zwiększoną antropopresją na teren bezpośrednio zajęty pod przedsięwzięcie oraz tereny sąsiednie. W wyniku prac budowlanych może zostać zmieniona rzeźba terenu a w konsekwencji stosunki wodne (zmiany te nie muszą wystąpić lub mogą mieć niewielki zakres). Na etapie realizacji budynków oraz ich późniejszej eksploatacji wystąpi zwiększony ruch pojazdów powodujący wzrost emisji gazów, pyłów i hałasu. Zmieniona zostanie również szata roślinna. Pośrednio zmiany te mogą wywołać efekt odstraszenia. Jednakże należy tu pamiętać o skali planowanych zmian i stosunku powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę do terenów otwartych. Zdecydowana większość powierzchni gminy Kolbuszowa zagospodarowana jest jako tereny rolne, łąkowe i leśne, które pełnią funkcje przyrodnicze. Dlatego zmniejszenie powierzchni terenów otwartych w skali gminy nie będzie miało większego znaczenia i nie wpłynie na obszary objęte ochroną oraz gatunki będące przedmiotem ochrony.

Projektowane funkcje w skali gminy zajmują niewielkie powierzchnie i nie spowodują przegrodzenia lub ograniczenia możliwości migracji dużych ssaków poruszających się w Południowym Korytarzu Ekologicznym (Projekt korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć Natura 2000 w Polsce, W. Jędrzejewski i in., 2006, aktualizacja 2011).

Wyznaczone funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,**
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,**
- 3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.**

W związku z powyższym nie zachodzi również konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Ustalenia projektu *Studium* nie spowodują negatywnych oddziaływań na pozostałe formy ochrony przyrody oraz chronione siedlisk i gatunki, które w granicach opracowania nie występują.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Wprowadzenie terenów zabudowy produkcyjno – usługowej wiąże się ze zmniejszeniem powierzchni dotychczas użytkowanych rolniczo. Zmniejszenie powierzchni biologicznej czynnej a co za tym idzie zmniejszenie powierzchni siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt w skali gminy będzie obejmowało niewielkie obszary. Wygradzanie działek budowlanych może ograniczyć możliwość migracji zwłaszcza dla większych ssaków jednak obszary te znajdują się poza głównymi korytarzami migracyjnymi. Realizacja zagospodarowania w planowany sposób będzie miała nie wielki wpływ na obecny stan flory i fauny. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i w niewielkim stopniu negatywne.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Studium* dotyczą rozwoju przestrzennego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów produkcyjnych i usługowych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez podmioty zainteresowane wniosków. W *Studium* następuje segregacja funkcji w sposób, który pozwoli ograniczyć negatywne oddziaływania. Zaspokojenie potrzeb ludzi będzie oddziaływaniem pozytywnym, bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Dodatkowo dopuszczenie budowy lądowiska dla helikopterów znacząco poprawi możliwości służb ratowniczych w skali ponadlokalnej.

Rozwój usług i przemysłu wywołuje istotne zmiany społeczno-gospodarcze w obszarach, w których się dokonuje. Zmieniają się proporcje gałęziowe, struktura społeczno-zawodowa ludności, wzrosną dochody ludności i odsetek zatrudnienia. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, część ludności miejscowej rodzaj wykonywanej pracy. Systematyczna poprawa stanu infrastruktury będzie miała wpływ na przeciwdziałanie marginalizacji społeczno-ekonomicznej gminy. Oddziaływania będą pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe. Oddziaływania o charakterze pośrednim, chwilowym i negatywnym związane będą z sytuacjami awaryjnymi i wypadkami jakie mogą wystąpić w trakcie funkcjonowania poszczególnych przedsięwzięć.

9.4. Oddziaływanie na wody

Realizacja ustaleń projektu *Studium* w zakresie rozwoju terenów inwestycyjnych, spowoduje wzrost zapotrzebowania na wodę. Tym samym powstanie również nowe źródła ścieków, bytowych, przemysłowych, opadowych i roztopowych, które będą musiały być w odpowiedni sposób oczyszczone i odprowadzone. W przypadku podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenach przemysłowych odprowadzanie ścieków do gruntu lub do wód, a także odprowadzanie ewentualnych ścieków przemysłowych do kanalizacji, może wymagać uzyskania przed budową pozwolenia wodnoprawnego na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Na nowych terenach inwestycyjnych należy budować sieci wodną i kanalizacyjną. Będzie to oddziaływane negatywne i pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Wyznaczone tereny znajdują się poza: ujęciami wód oraz ich strefami ochronnymi, terenami zagrożonymi zalewaniem wodami powodziowymi, granicami Głównego Zbiornika Wód Podziemnych 426 „Dolina kopalna Kolbuszowa”.

Aktualny stan JCWP dla terenu w miejscowości Kolbuszowa określono jako zły a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona.

Nadrzędnym celem Ramowej Dyrektywy Wodnej jest osiągnięcie dobrego stanu wód. Wody powierzchniowe powinny osiągnąć dobry stan chemiczny, oraz odpowiednio, dobry stan ekologiczny lub dobry potencjał ekologiczny. Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz obszarów chronionych ustalane są zgodnie z zapisami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Cele środowiskowe wód powierzchniowych zostały podzielone ze względu na wartości graniczne – wskaźników fizyko-chemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych określających stan ekologiczny wód powierzchniowych oraz wskaźników chemicznych świadczących o stanie chemicznym wody, odpowiadających warunkom osiągnięcia przez te wody co najmniej dobrego stanu oraz dobrego lub powyżej dobrego potencjału.

Podczas ustalania celów środowiskowych wody posiadające bardzo dobry stan ekologiczny, wymagają utrzymania tego stanu dla wypełnienia zasady niepogarszania stanu wód. W związku z realizacją projektu zmiany *Studium* zostały wprowadzone zasady realizacji mające na celu zapewnienie ochrony środowiska wodnego. Wszystkie ustalenia zmiany w zakresie ochrony wód nie spowoduje nieosiągnięcia zamierzonych celami środowiskowymi.

Zgodnie z wymogami art. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Obszar objęty zmianą *Studium* znajduje się w JCWPd o kodzie PLGW2200135, stanowiącą część Górnej Wisły. Stan ilościowy i chemiczny jednolitej części wód podziemnych został oceniony jako dobry. Celem środowiskowym jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych. Realizacja planowanych przedsięwzięć nie powinna wpływać negatywnie na wody podziemne.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Zakłada się, że tak jak obecnie, nowa zabudowa w większości przypadków zaopatrywana będzie w energię cieplną z indywidualnych systemów grzewczych. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na powietrze lokalizacji nowej zabudowy oraz ograniczenia wpływu zabudowy istniejącej istotne jest dążenie do stosowania zarówno w systemach grzewczych (na terenach mieszkaniowych i przemysłowych) oraz technologicznych (na terenach przemysłowych) przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Wraz z rozwojem zabudowy wzrośnie ilość punktowych źródeł emisji do powietrza. Nie przewiduje się jednak, aby nowa emisja spowodowała przekroczenia dopuszczalnych poziomów stężeń. Oddziaływania będą miały charakter negatywny, długoterminowy i krótkoterminowy, bezpośredni, stały.

Oddziaływaniem negatywnym, pośrednim, długoterminowym i chwilowym terenów produkcyjno – usługowych będzie okresowy wzmożony ruch samochodowy w miejscu prowadzenia działalności. Obecny poziom zaawansowania technologicznego, stosowanie nowoczesnych procesów technologicznych w zakładach usługowych i przemysłowych pozwala przyjąć, że instalacje te nie będą źródłem hałasu o wysokim poziomie i nie pogorszą w sposób znaczący warunków akustycznych, a ewentualne wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych (wyciszenie i wygłuszenie maszyn, mało hałaśliwa technologia produkcji itd.) pozwoli na wyeliminowanie negatywnego oddziaływania tych instalacji na tereny sąsiednie. Brak szczegółowych informacji dotyczących rodzaju i charakterystyki instalacji, która będzie źródłem

emisji, uniemożliwia, na etapie prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej ustaleń zawartych w *Studium*, określenie dokładnego oddziaływania akustycznego nowej zabudowy. Dodatkowo należy zaznaczyć, że stosownie do zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych jest obowiązkiem ich właściciela. Lądowisko dla helikopterów będzie generowało hałas o dużej sile, lecz niskiej częstotliwości.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Wszystkie funkcje związane z zagospodarowaniem produkcyjnym mogą powodować degradacja powierzchni ziemi związaną z robotami ziemnymi, uszczelnienie fragmentów powierzchni, zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby.

Wystąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń granitowy, stosowany dla umocnienia drogi. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Jednakże są to nieuniknione konsekwencje rozwoju gospodarczego i społecznego. Oddziaływania będą bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. W miejscach realizacji budynków produkcyjnych szczególnie wzrasta ryzyko związane z przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do gleby i wód. W tym wypadku oddziaływanie będzie pośrednie, długoterminowe, chwilowe i negatywne. Stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór urządzeń technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. można zminimalizować a nawet wykluczyć opisane zagrożenia.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Ustalenia zawarte w projekcie *Studium* i ich realizacja poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego przekształcą charakter krajobrazu gminy, głównie poprzez zmniejszenia udziału terenów rolniczych na rzecz nowych terenów zainwestowanych zabudową produkcyjną i usługową. Biorąc pod uwagę niewielki obszar nowo wprowadzonych funkcji zmiany te będą niewielkie i wpiszą się w proces ogólnego rozwoju gminy Kolbuszowa. Na etapie sporządzania planu miejscowego nastąpi szczegółowe określenie parametrów zabudowy, t.j. wysokość, gabaryty, kształt i nachylenie dachów, minimalna powierzchnia działek budowlanych, maksymalna powierzchnia zabudowy itp., co uporządkuje przestrzeń nadając jej jednorodny charakter. Oddziaływanie będzie miało pozytywny, długoterminowy, bezpośredni i stały wpływ na krajobraz.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Analizowany projekt *Studium* nie zmienia obowiązujących ustaleń odnoszących się do zabytków. W związku z tym oddziaływanie nie wystąpi.

Oddziaływanie na dobra materialne na terenach zabudowanych (usługowych i produkcyjnych) ma charakter pozytywny, długoterminowy, bezpośredni i stały gdyż *Studium* zakłada rozwój zabudowy, co wpłynie dodatnio na wzrost dochodów właścicieli tych terenów.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Ze względu na niewielkie powierzchnie nowych terenów zurbanizowanych wyznaczonych w projekcie *Studium*, nie wystąpi negatywne oddziaływanie skumulowane z już istniejącym zagospodarowaniem.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ustęp 2, punkt 3, litera a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

Zgodnie z standardowym formularzem danych dla obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”, główne zagrożenia dla tego obszaru to:

- osuszanie terenów podmokłych, regulacja rzek,
- nieuregulowana gospodarka odpadami i ściekami;
- gospodarka leśna, łowiecka i kłusownictwo;
- fragmentacja ekosystemów rozbudowywaną siecią dróg i presja motoryzacji,
- brak waloryzacji oraz wielkoobszarowych obszarów chronionych wyższej rangi,
- chemizacja rolnictwa i nieprawidłowa gospodarka ziemią,
- zanieczyszczenie wód, powietrza i gleby w wyniku emisji z zakładów przemysłowych w Mielcu, Nisku, Stalowej Woli, Tarnobrzegu i Rzeszowie.

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza granicami obszarów Natura 2000. Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowej VII zmiany Studium wykazała, że nie wystąpią istotne negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze środowiska i komponenty kulturowe. Zatem nie ma potrzeby analizowania zapobiegawczych lub ograniczających takie negatywne skutki.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Studium* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000.

W przypadku przedmiotowej zmiany *Studium* lokalizacja projektowanych funkcji wynika z konkretnych sugestii samorządu lokalnego, inwestorów i właścicieli poszczególnych nieruchomości. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione.

Podczas wykonywania niniejszej prognozy trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000.

12. STRZESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym *Studium*.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Studium* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Studium*. Ważne jest, aby pamiętać, iż *Studium* nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Studium* na środowisko przyrodnicze.

Rada Miejska w Kolbuszowej stwierdziła, iż obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa uchwalone w 2000 r. nie odpowiada aktualnym kierunkom rozwoju gminy i zachodzi konieczność jego zmiany. Celem *Studium* jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego. Dokument *Studium* jest podstawą koordynacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wszystkich decyzji i przedsięwzięć realizacyjnych samorządu w zakresie gospodarki przestrzennej gminy. W *Studium* uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Dla wyznaczonych w granicach *Studium* terenów i funkcji ustalono obowiązujące zasady zagospodarowania oraz zalecane standardy kształtowania zabudowy. Zmiany obejmują teren położony w miejscowości Kolbuszowa pomiędzy ulicami Błonie, Topolowa oraz św. Brata Alberta.

Uchwalenie *Studium* początkuje proces intensyfikacji prac nad sporządzaniem planów miejscowych. Brak aktualnych przepisów prawa miejscowego regulujących całościowo zasady zabudowy może spowodować powstawanie kolizji w zagospodarowaniu. Sytuacja taka może prowadzić do przemieszania funkcji terenów sąsiednich, jak również zagospodarowania terenów niezgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi, które w *Studium* zostały uwzględnione. Brak docelowego układu komunikacyjnego stwarza zagrożenia pozostawienia terenów, dla których będzie brak możliwości doprowadzenia pełnej infrastruktury inżynierskiej. W rezultacie może powodować ograniczenia we właściwym wyposażeniu budynków w podstawowe media.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Projekt *Studium* dopuszcza lokalizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których konieczne jest sporządzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 pod warunkiem, że nie spowoduje to przekroczenia standardów jakości środowiska.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary Natura 2000.

Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
4. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
5. VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa – projekt 2018.
6. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla potrzeb VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa, M. Pyra, Stalowa Wola, 2017.
7. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z dnia 28 listopada 2016 r.).
8. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego, Załącznik nr 1 do uchwały Nr XL VIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r., Rzeszów, 2002.
9. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 – projekt 2017.
10. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kolbuszowskiego na lata 2014 – 2017 z perspektywą na lata 2018 -2021, Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja Czupryn Paweł, Kolbuszowa 2014.
11. Raport o stanie środowiska w województwie podkarpackim w latach 2013 – 2015 r., Biblioteka Monitoringu Środowiska, Rzeszów 2016.
12. Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport za rok 2016, WIOŚ Rzeszów, 2017.
13. Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego do roku 2020, Załącznik nr 1 do uchwały Nr XXXVII/697/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 26 sierpnia 2013 r.
14. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału

- społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
 5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy.
 6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
 7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
 8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 2100 z późn. zm.).
 9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 909 z późn. zm.).
 10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 519 z późn. zm.).
 11. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1566).
 12. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2018 r. poz. 1945).
 13. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2187 z późn. zm.).
 14. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 142).
 15. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 1405).
 16. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2017, poz. 2126 z późn. zm.).
 17. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 21).
 18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
 19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 71).
 20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183).
 21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
 22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
 23. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
 24. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.

25. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
26. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
27. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
28. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
29. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
30. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.igipz.pan.pl/Regiony-geobotaniczne-zgik.html
3. www.imgw.pl
4. www.mos.gov.pl/natura2000.
5. www.mrr.gov.pl
6. www.natura2000.gdos.gov.pl
7. www.pgi.gov.pl
8. www.stat.gov.pl
9. <http://portal.gison.pl/kolbuszowa>
10. <http://www.kolbuszowa.bip.gmina.pl>
11. <http://www.kolbuszowa.pl>

OŚWIADCZENIE*

Michał Pyra

Kolbuszowa, 22 listopada 2018 r.

Oświadczam, jako

autor/ ~~ka~~

kierujący/ -ca zespołem autorów

dokumentu: prognoza oddziaływania na środowisko

raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko

raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ponowna ooś)

raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000

pn Prognoza oddziaływania na środowisko

VII zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kolbuszowa

ukończyłem/ ~~łam~~

studia pierwszego stopnia

studia drugiego stopnia

jednolite studia magisterskie

na kierunku związanym z kształceniem w obszarze:

nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych

nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych lub nauk o Ziemi

nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska

nauk rolniczych, leśnych, weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych

lub

ukończyłem/ -łam

studia pierwszego stopnia

studia drugiego stopnia

jednolite studia magisterskie

posiadam minimum 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu na środowisko lub prognozy o oddziaływaniu na środowisko

brałam/ -em udział w przygotowaniu minimum 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz o oddziaływaniu na środowisko

Jednocześnie jestem świadomy/ ~~ma~~ odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
Podpis (czytelny) oświadczającego

* Oświadczenie opracowane na podstawie art. 74a ustawy dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r., poz. 1405 ze zm.).